

Kulturdepartementet

Från kris till kraft - återstart för kulturen

SOU:2021/77

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över rubricerade Från kris till kraft – återstart för kulturen.

Sammanfattning

Region Jönköpings län tillstyrker till stora delar utredningens förslag, men vill betona vikten av att upprätthålla och utveckla kultursamverkansmodellens grundläggande principer om flernivåstyrning för att uppnå de nationella kulturpolitiska målen, samt ge ökade möjligheter till regionala och kommunala prioriteringar och variationer utan statlig detaljstyrning.

Region Jönköpings län anser att den föreslagna utökningen av statlig finansiering till kultursamverkansmodellen ska inkludera uppräknade pris- och lönekostnader.

Region Jönköpings län vill särskilt understryka vikten av att de satsningar som utredningen föreslår når kultursektorns aktörer i hela landet.

Synpunkter på förslaget

Region Jönköpings län remissyttrande har beretts tillsammans med regionerna inom Regionsamverkan Sydsverige.

Regionsamverkan Sydsverige betonar vikten av utökad flernivåstyrning i enlighet med kultursamverkansmodellens grundläggande principer och adekvat finansiering av modellen för att nå de nationella målen och säkerställa kultur i hela landet. Staten behöver ha tillit till modellen, värna den i kristider och använda den för återuppbyggnad och utveckling när krisen är över.

Regionsamverkan Sydsverige är positiv till att kulturen på ett tydligare sätt definieras som ett välfärdsområde men saknar i utredningen konkreta förslag för att uppnå detta.

Förslag för återstart

Stöd konstnärer genom återstartsstipendier

Region Jönköpings län tillstyrker utrednings förslag att förstärka stipendier riktade direkt till enskilda kulturskapare. Stipendier och bidrag har haft stor betydelse under pandemin och Region Jönköpings län anser behovet är stort även i en återstart av kulturen. Det är dock av hög vikt att bidragsgivande organisationer arbetar aktivt med att nå ut till kulturskapare i hela landet.

Inför återstarts- och utvecklingsstöd till kulturverksamheter

Region Jönköpings län delar utrednings synpunkt att återstarts- och utvecklingsstöden ska bidra till både överlevnad inom sektorn och skapa förutsättningar för att utveckla nya initiativ och behov som har identifierats under krisen. Region Jönköpings län tillstyrker förslaget till statlig förstärkning av kultursamverkansmodellen med 100 miljoner per år under 2022 och 2023. Men vill samtidigt poängtera vikten av att statens uppräknings av ordinarie anslag bör inkludera pris- och löneuppräknings för att återstartsstödet ska få full effekt.

Kulturrådet bör få utökade resurser enligt förslagen för att säkerställa förutsättningarna för de fria aktörerna och aktörer inom filmområdet, inte minst viktigt utanför storstadsregionerna.

Dela ut kulturcheckar

Pandemin har tydliggjort, både ur ekonomiskt och konstnärligt perspektiv, kultursektorn behov av publikens fysiska besök. Därför är det bra och viktigt att utredningen lyfter frågan om publikens fysiska återkomst när restriktionerna har tagits bort. Region Jönköpings län har i princip inget emot förslaget till Kulturcheckar, men menar att kulturcheckar endast i ringa omfattning kommer att leda till ett breddat deltagande.

Förstärk scenkonstallianserna

Region Jönköpings län instämmer med utredningens förslag om att stärka allianserna för både nya och etablerade konstnärer för att bidra till konstnärers ekonomiska och sociala trygghet under och efter pandemin. Region Jönköpings län vill uppmärksamma att arbetet med allianserna inte per automatik stärker konstnärer i hela landet. Därför bör allianserna få ett vidgat uppdrag för att i större utsträckning nå konstnärer i samtliga regioner.

Förstärk kulturens ekonomiska förutsättningar långsiktigt

Region Jönköpings län tillstyrker utredningens förslag till långsiktiga förstärkningar av kulturens ekonomiska förutsättningar. Region Jönköpings län vill särskilt trycka på behovet av en mer långsiktig planeringshorisont i form av fleråriga verksamhetsbidrag.

En viktig förutsättning för att stärka kultursamverkansmodellen är en ökad statlig finansiering. Under flera år har regioner och kommuner stått för den ekonomiska

utvecklingen inom modellen. Staten behöver göra ytterligare ekonomiska insatser för att motsvara satsningarna som skett på kommunal och regional nivå. Dessutom bör anslagen till kultursamverkansmodellen årligen räknas upp i nivå med pris- och löneutvecklingen.

Ta tillvara digitaliseringens möjligheter

Region Jönköpings län tillstyrker utredningens förslag till satsningar för digitaliseringen av kulturarvet. Särskilt viktigt är att ideella kulturarvsaktörer så som ideella museer, hembygdsföreningar och enskilda arkivverksamheter får del av stödet.

Förbättra förutsättningarna för kulturella och kreativa näringar (KKN)

Region Jönköpings län tillstyrker förslagen på området men vill understryka vikten av gemensamt ansvarstagande mellan kulturdepartementet och näringsdepartementet.

Stärk kulturskolan och kultur i skolan

Region Jönköpings län tillstyrker förslagen på området men vill särskilt betona vikten av att ge Skolverket i uppdrag att samarbeta med kulturområdet. Skolan är helt avgörande för att målen kring likvärdig tillgång till kultur för barn och unga ska nås. Kultursektorn erbjuder ett rikt utbud som utgår från läroplanen, men många gånger faller erbjudandet på skolans möjligheter och vilja att ta emot det.

Utveckla kulturpolitikens inriktning

Region Jönköpings län anser att istället för att utreda kultursamverkansmodellen ytterligare, bör fokus ligga på att utifrån modellens ändamål och intention ta tillvara på kultursamverkansmodellens potential som verktyg för flernivåstyrning. Staten behöver ha tillit till modellen, värna den i kristider och använda den för återuppbyggnad och utveckling när krisen är över.

Endast genom samverkan bygger vi ett starkt och livskraftigt Kultursverige. Vid statliga satsningar bör kultursamverkansmodellen övervägas som modell för genomförande för att undersöka om regionerna kan bidra till måluppfyllelsen.

Region Jönköpings län instämmer i utredningens förslag att stärka bild- och formområdets infrastruktur genom att det skapas en nationell plattform för utställningsarrangörer.

Region Jönköpings län ställer sig positiv till förslaget att regeringen utreder förutsättningarna för bildandet av en kulturstiftelse i Sverige där statliga medel kan matchas med privata.

REGION JÖNKÖPINGS LÄN

Per Eriksson
Ordförande
Nämnd för arbetsmarknad,
näringsliv och attraktivitet

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör